

Kabir ziyareti üzerine

Mardin'den okuyucumuz: “Kabir ziyaretinin hükmü nedir? Nasıl ve ne amaçla yapılır? Kabirde yatan kişiye faydası olur mu?”

Kabir ziyareti yaparak bizden önce gidenleri duâmızla hatırlamak sünnettir. Resûl-i Ekrem Efendimiz (asm), önceleri hurafelere zemin oluşturmasın diye kabir ziyaretini yasaklamışsa da, daha sonra, ölümlere duâ edilmesi ve ölümden ibret alınması hikmetlerine binâen bu yasağı kaldırmış ve kabir ziyaretini teşvik etmiştir. Bizzat kendisi de kabir ziyaretlerinde bulunmuştur. Muhterem annesinin kabrini ziyaret ettiği, duâ ettiği ve hislenerek gözyaşları döktüğü çok vâkî olmuştur.

İbni Ebî Melike diyor: “Hz. Aişe’yi (ra) kabristandan dönerken gördüm.

“Nereden geliyorsun?” diye sorduğumda Hz. Aişe (ra): “Kardeşim Abdurrahman’ın kabrini ziyaretten dönüyorum” dedi.

“Resûlullah (asm) mezar ziyaretini menetmedi mi?” diye sorduğumda ise mü’minlerin annesi (ra):

“Evet!” dedi, “Fakat sonradan bu yasağı kaldırdı.”

Kabir ziyaretinin belli başlı bir zamanı yoktur. Kabirler her zaman ziyaret edilebilir ve oradaki ölmüş ehl-i imana dualar gönderilebilir. Ancak Cuma ve Arefe günleri daha faziletli olduğuna dair rivayetler vardır.

Resûlullah’ın (asm) beyanına göre, kabir ziyaretinde mühim maksatlar vardır. Ebû Zerr’in (ra) rivayetinde Resûl-i Ekrem Efendimiz (asm) şöyle buyurmuştur: “Mezarları ziyaret et ki, âhireti hatırlayasın! Ölüleri yıka! Çünkü düşmüş bedenle uğraşmak insana öğüttür. Cenaze namazını kıl ki, kalbine hüznü getirsin. Hüznü insanları Allah’ın himayesindedir.”¹

Kur’ân’da “geçmiş insanlar” için duâ yapmak ve istiğfarda bulunmak mü’minlerin bir sıfatı olarak zikredilir: “Onlardan sonra gelenler: ‘Rabbimiz! Bizi ve bizden önce imanla geçmiş olan kardeşlerimizi bağışla!...’ derler.”²

Yine bir hadis-i şerifte Resûlullah (asm), “İnsanoğlu öldüğünde ameli kesilir. Ancak üç şey müstesna: Sadaka-i câriye (akan, kesilmeyen sadaka), kendisinden

faydalanılan ilim ve kendisine duâ eden sâlih bir evlât (geride bırakırsa amel defteri kapanmaz; bu hayır ve duânın sevabı gelmeye devam eder)”³ buyurmuştur.

Demek duâlarımız, ölenlerimize ulaşmaktadır. Üstad Bedüzzaman’ın izahıyla (ra), bunu şöyle açıklayabiliriz:

Ağzımızdan çıkan kelimelerin her biri, nasıl ki havanın her bir zerresince teksir edilir ve zerreden zerreye hızlı bir intikal ile muhatabımızın kulağına ânında ulaştırılır. Meselâ, radyo vasıtasıyla bir ezan okunsa bütün dünya aynı sesi, aynı ses tonuyla işitir.

Ve elinizdeki lambanın mukabiline binlerce ayna tutsanız, her bir aynaya tam bir ışık, tam bir nur eksiksiz, bölünmeksizin, küçülmeksizin girer. Dolayısıyla Cenâb-ı Hakk’ın, dünyamızda insanlar arası ilişkilerde “maddî havaya” verdiği aynı vazifeyi, ölenlerimiz ile aramızdaki irtibatı sağlamak üzere mânevî âlemde “manevî havaya” da vermiş olması hiç de akla aykırı değildir. Demek duâlarımızı ölenlerimizin tamamına bağısladığımızda, hepsine eksiksiz ve bölünmeden götürülüp takdim olunması, aklen kabul edilebilir bir gerçektir.⁴

Öyleyse kabirlerde yakınlarımıza duâ ederken, diğer ehl-i imanı da duâlarımızın kapsamına almalı; hiçbir ehl-i imanı duâlarımızdan nasipsiz bırakmamalıyız. Bunun için; “İsimleri unutulmuş, nesilleri kesilmiş, bir fatiha okuyacak kimseleri kalmamış kâffe-i ehl-i iman ve ehl-i İslâm ruhları için...” cümlesi yeterli bir duâ ifadesidir.

Yakınlarımızın ölümü durumunda onlara duâ etmek, onlara gönderebileceğimiz en makbule geçen hediyedir. Onlar duâlarımızdan hissedâr oluyorlar ve istifade ediyorlar.

Dipnotlar:

1- İbni Ebi’-d-Dünyâ

2- Haşir Sûresi/Ayet:10

3- Müslim, Vasıyyet 14, (1631); Ebu Dâvud, Vesâyâ 10, (2880); Tirmizî, Ahkâm 36, (1376); Nesâî, Vesâyâ 8, (6, 251)

Â